

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIII.
Štev. 222

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
POSLOVALNICA CELJE: Prešernova 3, tel. 280
POSTNI ČEKOVNI RACUN 11.409

Maribor, četrtek 28. septembra 1939

NAROČNINA NA MESEC
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din,
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1.—

Nemške čete vkorakajo jutri v Varšavo

Pogajanja za predajo bodo zaključena do drevi — Sovjetske čete prispele na madžarsko mejo — Na zahodnem bojišču se nadaljuje topniško obstreljevanje — Italija ne bo dala nobene lastne iniciative za mir — Sodba Amerike o aktualnih vprašanjih — Skrivnostna posvetovanja v Moski se nadaljujejo

Pogajanja za predajo Varšave

LONDON, 28. septembra. Varšava se je včeraj po silno junaški 22 dnevni obrambi odločila, da se vda, ker ji tudi ostal noben izhod iz vedno bolj nevarnega položaja. Mesto je bilo strahovito razdejano po zadnjih neprestanih nemških bombardiranjih s kopnega in iz zraka. Letalske bombe so povzročale stalno nove požare, ki jih gasilci niso več mogli obvladovati. Ker sta bila razdejana tudi vodovod in elektrarna, je pričelo tudi vodo in elektriko. Mimo tega je že začelo obleganje življenjskega in municije za nadaljnjo obrambo in širiti so se pričele nalezljive bolezni. Zaradi vsega tega je pogajanja Varšave sklenilo izročiti mesto

Nemcem. Kot zastopnik nemških oblegovanih čet za pogajanja z branilci Varšave za predajo je bil določen general Blaskowitz. Uvod v predajo predstavlja 24 urno premirje, ki se bo končalo danes popoldne. Med tem časom se vodijo pogajanja med zastopniki poljske in nemške vojske za formalnosti, ki so pri predaji potrebne. Nemške čete bodo vkorakale v Varšavo jutri. Posadka, ki se je vdala, je štela 100.000 mož. Trdnjava Modlin se še dalje brani.

BERLIN, 28. sept. Hitler je že imenoval civilne upravitelje Varšave. Na vsem Poljskem je razglašeno obsedno stanje. Vojno poveljstvo ima general von Rundstedt, civilno pa minister Frank.

Nemški glasovi o kapitulaciji

BERLIN, 28. septembra. DNB. Nemški glasovi poudarjajo pomen kapitulacije poljske prestolnice. »Börsenzeltung« piše: »Okoli Varšave je bil posebno dramatičen epizoda v vojnih dogodkih zadnjih tednov. Ta boj ni bil odločilnega pomena za nemški pohod. Odločitev je že padla, ko so bile pri Radomu in Kutnem poljske divizije obkoljene, ko je padel Brest Litovsk in ko je nemška južna vojska začela Galičijo. Pomen Varšave in njene obrambe je na povsem drugem polju. S njeno obrambo se je skušala prestolnica in njena obramba izkoristiti kot učinkovito sredstvo proti Nemčiji. Nemška vojska naj bi bila prisiljena boje-

vati dolgo osvajalno vojno, enako težko za obe strani, ki bi nudila snovi za propagando proti Nemčiji. Energična nemška akcija je temu hitro napravila konec. »Völkischer Beobachter« piše: Mogoče je, da lahko vidimo v tej kapitulaciji korak uvidevnosti, da je prestolnico kakor vso deželo vodila skupina neodgovornih ljudi. V tem primeru bi mogla kapitulacija Varšave predstavljati tudi za ves poljski narod izhodišče za novo pot. Za nas pa predstavlja dan kapitulacije Varšave simbol pravičnosti naše stvari in potrdilo neomajne vere, s katero koraka Velika Nemčija za zastavo svojega vodje.

Goeringov razglas letalstvu

BERLIN, 28. sept. DNB poroča iz glavnega štaba vojnega zrakoplovstva: Marshal Goering je v zvezi s kapitulacijo Varšave izdal danes vojno povelje, ki med drugim pravi: Ponosen sem na nemško zrakoplovstvo, ki je tako uspešno sodelovalo in že od prvega dne sovražnosti nad sovražnikovim zračnim prostorom. Niti enemu poljskemu letalu se ni posrečilo preleteti nemško ozemlje. Uspehi nemškega letalstva niso samo primera v zgodovini. Vojaki nem-

škega zrakoplovstva so dokazali s svojo hrabrostjo in bravuro, da se ne ustrašijo smrti. Oni so nositelji nemškega bojevniskega duha in nacionalno-socialističnega ideala, pred katerim padajo vse zapreke. V tugi, toda ponosni na žrtve, ki jih je nemško letalstvo moralo dati, potiskamo vnovič na glavo čelade, ne vedoč, kakšne bodo naše nove dolžnosti, toda vedoč, da gremo vedno naprej za večno Nemčijo.

Napredovanje sovjetskih čet

MOSKVA, 28. septembra. Tass: Poročilo generalnega štaba sovjetske vojske glasi: Tekom 27. septembra so sovjetske čete, nadaljujoč svoj pohod proti deželi km zahodno od Avgustova, Masov, Drulcin in Krasnoslav, nato železnice postajo Zavada zahodno od Zamojsko. Sovjetske čete nadaljujejo

svoje operacije v zahodni Beli Rusiji in zahodni Ukrajini.

BUDIMPEŠTA, 28. septembra. Madžarska brzojavna agencija poroča: Po uradnih vestih so prvi ruski oddelki prišli do madžarske meje pri prelazih Vereke in Tatar, kjer so stopili v stik z madžarsko mejno stražo. Rusi so zaprosili, da se jim natančno pokaže mejna črta, da ne bi prišlo do kakšnega incidenta.

Anglija: 500 milijard za vojno

LONDON, 28. sept. (Reuter.) Letošnji državni proračun Velike Britanije, ki je bil danes revidiran, znaša: izdatki 1933 milijonov, dohodki pa 995 milijonov funtov sterlingov. Razlika 938 milijonov se bo krita s posojili. Kakor je znano, je vlada že dobila pooblastilo, da najame posojilo v znesku 502 milijona f. st.

LONDON, 28. sept. Vsi današnji listi odobravajo povišanje vojnega proračuna ter pravijo, da je višina budžeta najboljši dokaz, da je Velika Britanija odločena bojevati vojno do zmagovitega konca. Angleški proračun znaša 2000 milijonov funtov.

MAJSKI ZOPET PRI HALIFAXU
LONDON, 28. sept. Sovjetski veleposlanik Majski je bil včeraj že drugič pri lordu Halifaxu.

Na zahodu topniški boji

PARIZ, 28. sept. Sinočnje francosko poročilo pravi, da so bile izvidniške ednice aktivne.

PARIZ, 28. sept. Poročila iz Bazla in Bruslja pravijo, da je velika aktivnost artilerije na fronti. Pri Bazlu gradijo Nemci predore iz ozadja do Siegfriedove črte. Skozi te predore bo omogočen nemoten dovoz materiala do črte iz ozadja. Pri Wissembourgu so Francozi odrezali dve nemški trdnjavi, ki nimata več zveze z zaledjem. Saarbrücken in Zweibrücken sta pod francoskim ognjem. Nemci so ju že popolnoma izpraznili. Nemška artilerija strelja z vso močjo, da krije popraviljanje svojih utrd, ki so bile razrušene od francoske artilerije.

PARIZ, 28. sept. Francosko poročilo od davi pravi, da je bila noč prilično mirna, z edino izjemo zahodno od Saarbrückna, kjer so Nemci poizkusili izvesti nočni napad na francoske postojanke, pa so bili odbiti. Današnji »Petit Parisien« poroča o dvoboju letalcev. Pri enem dvoboju je 5 francoskih letal napadlo 9 nemških. Pet nemških letal je bilo takoj sestreljenih. Francozi so izgubili dve letali. V drugem boju so trije francoski bombniki napadli pet nemških. Eno francosko in tri nemška letala so bila takoj na tleh. Od ostalih štirih se je v svoje baze vrnilo le po eno francosko in nemško letalo. Francozi so torej sestrelili osem letal, izgubili pa štiri.

Portugalska se pridruži antanti

PARIZ, 28. septembra. Agencija Havas poroča iz Londona: Sodeč po nekkih znakih, bo Portugalska, ki je spočetka vojne zavzela blagohotno nevtralnost nasproti Angliji, v kratkem stopila popolnoma na stran Velike Britanije. Salazarjeva vlada je že izdala vrsto ukrepov na morju in v

svojih pristaniščih, ki so v korist Velike Britanije in Francije.

NEPAL NAPOVEDAL NEMČIJI VOJNO
LONDON, 28. sept. Nepal v Aziji se je postavil na stran Velike Britanije in stopil v vojno stanje z Nemčijo.

Italija ne bo dala lastne iniciative

RIM, 28. septembra. Tu se mnogo govori o pričakovanju sveta, da more priti akcija za ustavitev sedanjih sovražnosti v Evropi in za sklenitev miru samo iz Rima, ker je Italija edina evropska velisila, ki je doslej ostala ob strani konflikta. Naglašajo se tudi, da je italijanska diplomacija zelo aktivna in da so njeni cilji še vedno isti, kakor so bili neposredno pred in ob izbruhu vojne: preprečiti novo strašno katastrofo. K temu se pa pripominja tu, da Italija s svoje strani in na lastno iniciativo ne bo storila nobenih novih zadevnih korakov, bila bi pa pripravljena postaviti nove mirovne predloge v primeru, da bi bila za to naprošena ali pooblaščen od katere izmed vojskujočih se držav. Pa tudi za uspeh takega koraka je po tukajšnjem mnenju po zadnjih angleških in francoskih izja-

vah prav malo upanja. V primeru, da bi se pa vendarle pokazali kakšni, čeprav le minimalni izglezi, bi hotela prevzeti Italija samo vlogo nepristranskega posredovalca in eventualno tolmača.

General Blaskowitz Karlovčan

KARLOVEC, 28. sept. Nemški general Blaskowitz, ki vodi pogajanja za kapitulacijo Varšave, je po rodu iz Karlovca iz rodovine Blaskovičev. (Kakor je že znano, je vrhovni poveljnik nemških čet, general von Brauchitsch, po svojih prednikih iz Polzele v Savinjski dolini in sta torej oba slavna nemška generala hrvatskega, oziroma slovenskega pokolenja. Op. ur.)

Polemika Knickerbocker-Goebbels

PARIZ, 28. sept. Ameriški novinar Knickerbocker odgovarja v »Paris Solr« nemškemu propagand. ministru Goebbelsu. Pred nedavnim je Knickerbocker objavil listo nemških ministrov, ki imajo denar naložen v tujini. Dr. Goebbels je nato uradno ovrgel Knickerbockerjeve trditve ter jih proglasil za laž. Dejal je celo, da dobi tisti, ki bi dokazal, da imajo nemški ministri le eno marko v tujih bankah, veliko nagrado. Sedaj se je Knickerbocker spet oglašil — prej se ni mogel, ker je bil v Ameriki — ter objavlja listo bank, v katerih imajo nemški ministri naložen denar. Ameriški novinar navaja večje število južnoameriških, luksemburških, japonskih, holandskih in švicarskih bank.

Ameriški novinar Knickerbocker

Ameriške informacije o mednarodnem položaju

Pred Hitlerjevo mirovno poslanico — Zaskrbljenost v Italiji in Španiji — Možnost novih presenečenj — Papeževa poslanica za mir

WASHINGTON, 28. septembra. Nena-
vadno napeti mednarodni položaj je do-
segel z obiskom treh zunanjih ministrov
v Moskvi (turškega, nemškega in estonskega,
op. ur.) svoj vrhunec, in v ame-
riških političnih ter vojaških krogih ga
tako-le presoja:

1. Po vestih iz Berlina, ki jih je bilo
mogoče dobiti iz zaupnega vira, se da
sklepati, da namerava kancelar Hitler po-
slati prihodnji teden svetlo posebno po-
slanico, v kateri bo ponudil sklenitev mi-
ru pod določenimi pogoji.

2. Po ameriških informacijah se opaža
v Italiji velika zaskrbljenost zaradi širje-
nja komunizma v Evropi. Tudi Španija,

ki se je z največjimi žrtvami bojevala
proti komunizmu v dolgi državljanski vojni,
stoji v tem oziru popolnoma na strani
Italije in se strinja z njo, da je treba za-
ustaviti germansko-rusko ekspanzijo. V
zvezi s tem je ustanavljanje balkanskega
bloka po Italiji, ki bi vključeval tudi Ma-
džarsko.

3. Obisk nemškega zunanjega ministra
von Ribbentropa v Moskvi je izzval v
Ameriki največjo zaskrbljenost, ker ob-
staja po izjavi osebnosti, ki so blizu Beli
hiši, resna nevarnost, da si Nemčija in
sovjetska Rusija razdelita vzhodno Evro-
po. V tem oziru moramo biti pripravljeni
na nova presenečenja. Nenapadalni pakt

med Nemčijo in sovjetsko Rusijo bi se
utegnil spremeniti v vojaški pakt.

4. V diplomatskih krogih Zedinjenih
držav pravijo, da moramo biti pripravljene
še ta teden na nove šahovske poteze
mednarodne diplomacije in ni izključeno,
da se bo vojna končala prej, preden se
bo razvila odločilna bitka na zahodnem
bojišču med Anglijo in Francijo na eni ter
Nemčijo na drugi strani.

5. V zvezi s tem je treba omeniti tudi
dejstvo, da je poslal papež vsem drža-
vam, ki prihajajo v poštev, posebno spo-
menico, naj pokažejo vso dobro voljo, da
se čimprej zaključijo sedanje stanje in do-
seže zopet mir.

Hitler skliče državni zbor?

RIM, 28. septembra. Italijanski listi ob-
javljajo vest »News Chronicle«, ki trdi,
da namerava Hitler v kratkem sklicati
sejo državnega zbora in bo ob tej prilo-
stavi mirovno ponudbo, v kateri bo na-
glasil, da se Nemčija v primeru sklenitve
miru odreče zahtevi po vrnitvi kolonij.
Ako pa bo ta Hitlerjeva ponudba odba-
njena, potem bo Nemčija nadaljevala vo-
jno proti Franciji in Angliji z vsemi sre-
stvi, ki jih ima na razpolago. Kar se tiče
Poljske, bo pa Hitler zahteval, da ostane
dalje v posesti nemških in sovjetskih čet.

Dosedanje zaplenitve blaga

LONDON, 28. sept. Francoska mornari-
ca je zajela do sedaj preko 100.000 ton
blaga, ki je bilo namenjeno v Nemčijo.
Med tem je tudi 24.000 ton bencina. An-
gleška mornarica je zajela 70.000 ton
med njimi 23.000 ton železa in 14.000 ton
petroleja.

Vznemirjanje v Franciji in Angliji

RIM, 28. septembra. Tukajšnji listi opo-
zarjajo v svojih poročilih iz Pariza in
Londona na to, da francoska in angleška
javnost ne more razumeti, zakaj obe vla-
di kljub temu, da sta izvedli popolno mo-
bilizacijo in dovršili velike vojaške pri-
prave, omejujeta bojne operacije samo na
nepomembne boje okoli Saarbrückna, do-
čim posvečata tako veliko aktivnost pro-
tinemški propagandi, katero vodita na
vse načine, najbolj pa z metanjem proti-
hitlerjevskih letakov iz letal na nemško
ozemlje za fronto. To čudno postopanje
pričenja vznemirjati javnost obeh zahod-
nih demokracij, ki se iz metanja letakov
že očitno norčuje. Zaradi tega tudi objav-

ljajo v Parizu in Londonu razna poja-
nila, v katerih prepričujejo javnost, da
sedanja vojna ne bo nagla, ampak se bo
razvijal v ogromnih operacijah postopne-
ga slabljenja sovražnika, da se na ta na-
čin čimbolj zmanjša število človeških žr-
tev, a se sovražnik nazadnje le prisili h
kapitulaciji. Veliko pozornost posveča ita-
lijski tisk tudi nekemu članku Leona
Bluma, v katerem poziva francosko jav-
nost, naj se upre sovražni propagandi,
katere namen je v glavnem ustvariti ne-
soglasje med Francijo in Veliko Britanijo.
Francozi ne smejo, pravi Blum, gledati
na Veliko Britanijo kot na državo, ki se
briga samo za svoje lastne interese.

Spopad med ladjami in letali

LONDON, 28. sept. Nemška admirali-
teta je včeraj poročala, da je 20 nemških
letal napadlo skupino angleškega bojnega
brodovja, ki je 300 km od norveške oba-
le spremljalo transportne ladje nevtral-
nih držav. Admiraliteta pravi, da je 500
kg težka bomba zadela angleško letalsko
matično ladjo in da so nemške bombe
poškodovale tudi neko angleško križar-

ko. Angleška admiraliteta izjavlja, da je
ostal nemški letalski napad na angleške
ladje popolnoma brez vsakega uspeha.
Nobena nemška bomba ni zadela nobene
angleške ladje, pač pa se je angleški pro-
tiletalski obrambi posrečilo zbiti eno
nemško letalo, eno poškodovati, eno pa
prisiliti k pristanku na morju in je bila
nato posadka ujeta.

Zaleski sestavi novo poljsko vlado?

PARIZ, 28. sept. Poljski prezident
Mosicki, ki je interniran v Romuniji, bo,
kakor se tu poroča, imenoval bivšega zu-
nanjega ministra Zaleskega za svojega
namestnika. Zaleski, ki se mudi sedaj v
Parizu, bi v tem primeru sestavil novo
poljsko vlado, ki bi potem poslovala da-
lje na francoskem ozemlju.

Predlog za Zedinjene države Evrope

LONDON, 28. septembra. Na včerajšnji
seji angleške poslanske zbornice je na-
slovil neki poslanec na državnega pod-
tajnika Buttlerja vprašanje, ali bi bila
vlada pripravljena razpravljati o vpraša-
nju ustanovitve zedinjenih držav Evrope.
Državni podtajnik je na to vprašanje od-
govoril, da je vlada pripravljena razpravl-
jati o vsakem mednarodnem sistemu, ki
bi bil v bodoče sposoben preprečevati
nadaljnje vojne, da pa bi bilo sedaj pre-
zgodaj govoriti o tem.

CHAMBERLAIN NE BO ODPSTOPI

LONDON, 28. septembra. V tujem tisku
se je pojavila včeraj vest, da obstaja
možnost skorajšnjega Chamberlainovega
odstopa, po kateri naj bi ga zamenjal
bolj energičen politik. K temu se poroča
tako iz vlade kakor iz opozicije, da je ta
vest od začetka do konca izmišljena.

REŠENCI Z »ROYAL SCEPTERJA«

LONDON, 28. septembra. (Reuter.) Ka-
kor že javljeno, je od posadke angleškega
parnika »Royal Scepter«, potopljenega
od nemške podmornice, bilo rešenih
32 mož, ki so zdaj v nekem južnoame-
riškem pristanišču. Posadko je rešila ne-
ka angleška ladja. Kapitan torpediranega
parnika se je utopil, 9 mož posadke pa
je ranjenih.

SKLICANJE VELIKEGA FASISTICNEGA SVETA

BERLIN, 29. septembra. DNB javlja iz
Rima, da se bo sestal veliki fasistični
svet 21. oktobra v Palermi.

ANGLESKI KRALJ IN KRALJICA PRISTAJATA

PARIZ, 28. septembra. Havas poroča
iz Londona: Kralj in kraljica sta danes
obiskala angleške čete, ki so ju navdu-
šeno pozdravljale.

NEMCI USTAVILI ŠVEDSKI PARNIK

STOCKHOLM, 28. sept. Dva nemška
rušilca sta ustavila švedski parnik »Kron-
princesa Margareta« ter zahtevala izro-
čitev 11 angleških mornarjev, ki jim je
švedski parnik rešil s potopljenega angle-
škega parnika. Švedi so mornarje izro-
čili. Ko pa se je približal švedski rušilci,
sta nemški vojni ladji izginili.

NAPREDOVANJE JAPONCEV NA KITAJSKEM

TOKIO, 28. septembra. Stefani. Kakor
poročajo, so japonske čete zavzele Ping-
jang, severno od reke Mi, in potolke Ki-
tance, ki so skušali preprečiti njihovo pro-
diranje. Japonci prodirajo zdaj dalje pro-
ti Cingčuju.

RADIOFONSKO POROČILO UJETIH FRANCOZOV

BERLIN, 28. septembra. DNB. Trije uje-
ti francoski letalci, katerih letalo je bilo
včeraj sestreljeno na nemška tla, so zapo-
sili naj se jim dovoli obvestiti po radiju
svoje v Franciji, da so zdravi in v dobri
zdrave teh treh ujetih letalcev njihovim
rodbinam v Franciji.

Borza, Curih, 28. septembra. Devi-
ze: Pariz 10.05, London 17.75, Newyor-
k 44 1/2, Bruselj 74.75, Milan 22.25, Amster-
dam 234.75, Berlin 176, Stockholm 105.25,
Oslo 100.12, Kopenhagen 85.25, Buenos
Aires 104 1/2.

Mariborska napoved. Prevladovalo bo
oblačno in malo vetrovno vreme. Včeraj
je bila najvišja toplota 14.5, danes naj-
nižja 2, opoldne 9 stopinj. Padavin je po-

Predlogi panameriške konference

LONDON, 28. septembra. Reuter poro-
ča iz Paname: Delegacija USA je na da-
našnji seji panameriške konference sta-
vila predlog, naj se podmornicam voj-
skujočih se držav prepove vplovba v
ameriške luke ali ameriške teritorialne
vode pod pretnjo, da bodo internirane za
ves čas trajanja vojne. Nadalje je stavila
predlog o pobijanju vsake akcije za krši-
tev nevtralnosti, kakor tudi propagande
v nevtralnih deželah. Tretji predlog de-
legacije USA zahteva, naj se letalom voj-
skujočih se držav prepove letanje nad
ameriškim ozemljem in naj se določi nev-
tralen pas, ki bi obsegal ameriško celino
in medameriške pomorske plovne črte. Iz
tega nevtralnega pasu bi bile izvzete te-
ritorialne vode Kanade in kolonialna po-
sestva evropskih držav. Urugvajska de-
legacija je predlagala, naj konferenca iz-
javi, da se ne smejo v kontrabandno listo
vključiti proizvodi, namenjeni za potrebo

civilnega prebivalstva, kakor tudi suro-
vin in strojev, namenjenih industriji, ki
ne izdeluje vojnega materiala. Zastopniki
Argentine in Chilea so izjavili, da bodo
tudi oni stavili podobne predloge.

PARIZ, 28. sept. Havas poroča iz Pa-
name: V zvezi s predlagano proglasitvijo
»pasu kontinentalnega morja« okoli ame-
riških obal, kjer bi opravljale patrolno
službo ameriške ladje, bo potrebno zasig-
urati sredstva za obvarovanje varnosti
v tem pasu. Temu služi tudi predlog o
prepovedi vplovbe podmornic v ameriške
luke. Ker leži zdaj v ameriških vodah
veliko nemških tovornih parnikov, baje
okoli 50, bodo najbrže neke delegacije
zahtevale, da se te ladje zaplenijo v na-
domestilo za neplačana naročila Nemčije.
Poročila s konference ugotavljajo, da ni
nobenega nesoglasja med delegati, ki go-
vorijo v imenu 240 milijonov Američa-
nov.

Zmagal bo Pittmanov načrt

PARIZ, 28. sept. Havas javlja iz Wa-
shingtona: Senatorja Borah in Pittman
sta se zedinila, da se bo senatni odbor
za zunanje zadeve na svoji četrtkovni seji
odločil, da bo podprl Pittmanov zakonski
predlog o nevtralnosti.

PARIZ, 28. septembra. Havas poroča
iz Washingtona: Pred senatnim odborom
za zunanje zadeve je imel senator Pitt-
man govor, v katerem je branil svoj
predlog spremembe zakona o nevtralno-
sti. Pittman je branil najprej samega Roo-
sevelta, o katerem je dejal, da je sklenil
uporabiti vso svojo moč, da obvaruje Ze-
dinjene države pred vojno. Potem je na-
glasil, da stoji njegov predlog visoko nad
sedanjim zakonom tako glede zaščite
ameriškega naroda pred vojno kakor gle-
de splošnih interesov USA. Njegov pred-

log direktno utruje ameriško nevtral-
nost. Ko je omenil, da so šle USA leta
1917. v vojno največ zaradi potapljanja
ameriških ladij, je Pittman podčrtal, da
sedanji njegov predlog direktno prepove-
duje ameriškim ladjam vsako trgovino z
vojskujočimi se državami ter daje pre-
zidentu pravico, da razmeji področja, na
katerih se bijejo boji.

ZADNJE BOMBARDIRANJE VARŠAVE

PARIZ, 28. septembra. Kakor je izve-
dela agencija Havas, je pri včerajšnjem
bombardiranju Varšave bilo ubitih tri
tisoč meščanov.

POLJSKI LEGIONARJI V FRANCiji

RIM, 28. sept. Stefani poroča iz Lillea,
da je prva skupina poljskih legionarjev,
rekrutiranih v Franciji, odpotovala na
vežbališče, kjer se bodo zbirali prvi kon-
tingenti poljske vojske, ki se bo borila
na zahodni fronti.

Skrivnostna posvetovanja diplomatov v Moskvi

MOSKVA, 28. sept. Nemški zunanji mi-
nister von Ribbentrop je bil sinoči 5 in
pol ur v Kremlju na konferenci, ki so se
je udeležili tudi Molotov, Stalin, ter dve
uri tudi nemški veleposlanik von Schu-
lenburg ter ruski veleposlanik v Berlinu
Škvarcev. V Moskvi se opaža intenzivna
diplomatska aktivnost. Tam se mudi tudi
dr. Selter, estonski zunanji minister, ka-
teremu je ruska vlada napovedala svoje
nezadovoljstvo zaradi pobeга poljske
podmornice »Orzel« iz tallinske luke.
Sporočeno mu je bilo tudi, da je bila ru-
ska ladja »Metalist« potopljena od nezna-
ne podmornice. Misli se, da zahteva Ru-
sija tranzitne pravice preko Estonske ter
zasedbo vojnih luk. Turški zunanji mini-

ster Saradzogh je imel tudi konference
z ruskimi diplomati. Govorili so o balkan-
skih in vzhodnomediterranskih problemih.
Japonski veleposlanik Togo se je prišel
k Molotovu informirati o namenu poti
von Ribbentropa. Danes se konference
Ribbentropa nadaljujejo.

PARIZ, 28. septembra. Po nekih infor-
macijah tukajšnjega tiska se sestavlja
ob priliki sedanjega bivanja nemškega
zunanjega ministra von Ribbentropa v
Moskvi s sovjetskimi državniki neki sen-
zacionalni mirovni načrt, ki bo posred-
v obliki ultimata zahodnim demokracijam.

PARIZ, 28. septembra. Havas poroča
iz Moskve: Turški poslanik Ali Hajdar
Aktar v Moskvi je priredil včeraj na čast

turškemu zunanjemu ministru Sarad-
zoghlu slavnostno kosilo. Kosila so se
udeležili poleg osebja turškega posla-
ništva tudi Molotov, Vorosilov, Mikojan,
Potemkin, Dekavozov, Lazovski in Te-
rentijev. Pozdravne govore sta imela pri-
kosilu Saradzogh in Molotov.

LONDON, 28. septembra. Reuter po-
roča iz Kaunasa: Tukaj zatrijujejo, da je
sovjetska vlada stavila zahtevo, da na
otokima Dagoe in Bezel, ki spadata k
Estonski, napravi ruska pomorska opo-
rišča.

TALLIN, 28. septembra. Ruska vojni-
letala so že dvakrat letela nad estonskim
ozemljem.

(58) itd. Naša železniška uprava ni bila vezana na obveznost Južne železnice in je 1. 10. 1925 opustila način računanja po zračni črti.

Z računanjem po zračni črti je bilo storjeno le polovičarsko delo in začelo se je delati s ponovnimi močmi na tem, da se odpravi zamudni odklon čez Pragersko. Dne 1. aprila 1869. sta Janez Todain in Henry Francis Hewitt prosila za izpeljavo železnice Maribor - Ptuj. Po tem načrtu so bili za 2½ milje dolgo železnico z odcepisčem Bohova (5 km južno od Maribora), postajališčem Št. Janž na Dr. p. in postajo Hajdino predvideni izdatki 869.647 gld. Južna železnica je to nevarno konkurenco odvrnila s tem, da je leta 1871 dosegla dovoljenje, da sme meritveno železnico med Račjem in ravnočrtno odprtino pri Sv. Lovrencu na Dr. p. Ta zveza bi predstavljala za 7 km krajšo pot nego čez Pragersko. Mesto te zveze je Južna železnica zgradila na Pragerskem zvezni lok, ki skrajša razdalje med Mariborom in Ptujem za 2 km samo tedaj, ako se vlak ne dotakne Pragerskega.

I. M.

mejna socialna akcija morda osredotočena na samo en kraj. Združenja bodo odslej v vsakoletni proračun stavila tudi večje zneske za obdaritev otrok v obmejnih šolah. Organizirali bodo lepe božičnice in podprli otroke in njihove starše z obleko in, če treba tudi z denarjem. Ta sklep, ki je bil sprejet na torkovi seji glavnega odbora Zveze slovenskih trgoveških združenj, bo naše obmejno prebivalstvo gotovo hvaležno pozdravilo.

o. Članom Vodnikove družbe. Se pol drugi mesec, pa bodo izšle letošnje knjige **Vodnikove družbe**. Letošnji književni dar obsega sledeče knjige: ilustrirano Vodnikovo prafiko 1940, povest pisatelja Ivana Albrehta "Nebo gori", kriminalno povest pisateljice Ljube Prennerjeve "Neznani storilec" ter ilustrirano poljudno-medicinsko knjigo zdravnika-specialista dr. Janka Hafnerja "O boleznih ušesa, nosa in grla". Len književni dar za 20 dinarjev.

Gradnja je bila v gradbenem minist-
 rstvu konferenca strokovnjakov in
 predstavnikov zainteresiranih industrij
 iz fakšnega materiala bodo naše bodoče
 ceste. Gradbeno ministrstvo zagovarja
 načrte, da naj odločitev glede gradbene-
 ga materiala upošteva finančne zmožno-
 sti in vzdrževalne stroške za ceste. Po
 razpravi in proučitvi vseh referatov in el-
 aza bodoči konferenci bo ministrstvo do-
 ložilo bodoči gradbeni material za jugo-
 slovske ceste.

...bodo pričeli graditi nove ca-
zrdbne tudi v Prekmurju. Nova
poslopja bodo v Cankovi, Ge-
rogaševcih, Hodošu in v Mar-
Načrti in proračuni so že potrjeni

...v Zagrebu se bo zaradi preureditve reorganiziral. V drugo oddelka A bodo prišli tudi poslanci iz Dalmacije. Ti poslanci so bili doslej v drugo oddelka B, kamor so spadali tudi vsi sodni posli za Slovenijo. Oddelki kasacije za Slovenijo se bodo preselili v Ljubljano.

je toplota močno znižala. V
tutranjih urah je živo srebr
pod ničlo. Ponekod je bila že slana
ki je napravila precej škode. Mnoge naš

KMETSKE IGRALCI NA SOBOŠKEM ODRU

ob 20. uri v soboškem Sokolskem domu Golarjevo »Vdovo Rošlinko«. Igro režira književnik g. Ferdo Godina. Sobotna prireditve ima svoj poseben pomen za Soboto ne toliko radi umetniške višine igre, ki so jo dosegli tudi preprosti kmetski fantje in dekleta iz prekmurske vasi, temveč kot manifestacija kmetsko-mladinske prosvete in kulturnega sodelovanja med Soboto in prekmursko vasjo. Najzato ne bo nobenega zavednega in kulturnega Sobočana, ki si igre ne bi ogledal. Ravno tako jo bodo obiskali tudi kmetje in kmetska mladina iz okolice.

Te dni je oddelek za gradnjo jugoslovanskih železnic razpisal javno licitacijo nadaljnjih gradbenih del na progi Banja Luka—Čačak. Odobren je kredit v znesku 68 milijonov dinarjev. Dela na tej železnici se bodo v kratkem nadaljevala.

o. Z zidarskega odra je padel ter si zlomil nogo zidar Alojz Justinek iz Zg. Bistrice.

o. Pivovarna Laško: inž. Gvido Mayer 29. t. m. bo v Celju tiskovna tožba, ki je bila naperila Gostilničarska pivovarna v Laški na škodo proti inž. Gvidu Mayerju zaradi nezakonitih letakov.

socialno in zdravstveno akcijo v Sloven-
skih gorah, bo oktobra in novembra pri-
redil prav tako akcijo tudi v Halozah.

o. **Podeželski požar.** Otroci so v Slatini zažgali viničarijo posestnika Franca Milošiča. Zgorela so tudi sosednja poslopja.

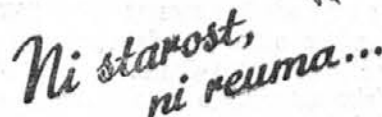
Jakob Krašek pod težko naložen voz. Med je doblj hude poškodbe na hrbtu in im zlomljeno tudi desno nogo. Krašek se zdrži vi v bolnišnici. — V Laškem je isteg dne padel s kolesa 48 letni toplički vratar Ivan Koritnik in si zlomil levo roko v r menu. Tudi njega so prepeljali v celjsko bolnišnico.

c. **Vpisovanje v Kmetijsko nadaljevalno šolo** bo v nedeljo, 1. oktobra, od 8. d.

Deleja. Pogreba se je udeležil tudi brat pokojnega, poštni poduradnik v pok. Jož Deleja iz Celja. Med potjo s pokopališč

Letošnja suša je prizadejala našim kmetom mnogo škode, saj so nekatere kulture minimalno obrodile. V že itak pisiivnih pokrajinah pomenja ta slaba letna naravnost katastrofo, kajti ljudje, ki ne morejo ničesar vnovčiti (sadje, živila) ne bodo mogli kupiti ne koruze, žita, krompirja itd. Bati se je torej pravega pomanjkanja, ki bo sedanje gladovanje samo še povečalo.

S tem splošnim stanjem v zvezi mi pripovedoval prijatelj sledečo tragiko mično zgodbi: K nekemu učitelju hribovski vasi so prišli kmetiški ljudje ga naprosili, naj napravi na oblast pravišnje, češ da jim je suha vse uga in

ZA SIGURNO IN
DOBRO HOJO.SAMO

PALMA
PODPETNIKI

mu je postalo slabo, zadela ga je kap, da je obležal mrtev. Pokopali so ga danes dopoldne v Mozirju.

c. Nesreči. Enoletni sin dninarja Ivan Naglič iz Juvanja pri Ljubnem je doma padel na pragu in si zlomil levo roko. — 17 letni mesarski vajenec Vladimir Ivekovič iz Celja, je gnal v Laškem telico po cesti. Dohitel ga je avto in podrl na tla. Dobil je težke poškodbe po glavi in desni nogi. — Oba ponesrečena se zdravita v celjski bolnišnici.

c. Brezobzirni vozači. Prehod skozi viadukt pri hotelu "Pošti" je že sam na sebi velika muka za ljudi, ki ga morajo dnevno pasirati. Vrhu tega pa nevarnost te pasaže še povečujejo brezobzirni vozači avtomobilov, ki dirjajo tam skozi, kakor za stavo. V suhem vremenu dvigajo celo meglo prahu, v mokrem pa obrizgajo ljudi z blatom. Nujno potrebno bi bilo, da bi se tam namestila tabla, ki bi takim vozačem prepovedala brezobzirno divjanje z motornimi vozili, da bi ne ogrožali pasantov. Skrajni čas pa bi že tudi bil, da bi se pristopilo k razširjenju tega prehoda, ki današnjim prilikam že davno več ne odgovarja. Zaankrat pa naj bi promet na tej točki vsaj nadzoroval kak redar.

Ptuj
p. Karikaturist Kondor je prispel v Ptuj. Doma je iz Prekmurja. Prepotoval je že 40 držav, kjer je risal in razstavljal karikature svetovno znanih politikov, sportnikov, gospodarstvenikov itd. V Ptuj bo razstava otvorjena 30. septembra v hotelu "Osterberger". Trajala bo do 8. oktobra in bo odprta od 8. do 13. in od 16. do 18. ure.

p. V bolnišnico so prepeljali Ljubec Rozo iz Spuhlje. Muhasta krava ji je prizadejala težje poškodbe.

p. Tatu koles na sledu. V Ptujju sta bili spet ukradeni dve kolesi. Tereziji Ciglar iz Rogoznice in Francu Penjanu iz Ptujja. Tokrat se je ptujskim orožnikom posrečilo odkriti sled za tatov koles.

Ob koncu sezone v zastavljalnici: »Zamenjajte mi za tale reket moje drsalke

Spomnil jih je na lakoto!

bodo morali stradati, če ne bo pomoči. Učitelj se je seveda takoj odzval in prošnjo odposlal na pristojno mesto. S tega mesta je prišlo potem na občino tozadevno pismo uradno vprašanje. Skoro istočasno pa je prišel na občino tudi visok okrajni funkcionar, ki je takole pobaral obč. tajnika: »Čujte, ali ni učitelj N. spomnil ljudi na to, da bodo lačni?!« Tajnik je gospoda pomiril s tem, ko mu je prikazal resničnost obupnega stanja. Gospod je odšel popolnoma pomirjen.

Pa pravijo, da so na svetu resni časi in da ni človekoljubnosti. Ne, prav veselo je naokrog in povsod je dosti dobrih src...

Maribor

Spekulacijo s stavbnimi parcelami je treba zatreti

Pri poglavju o špekulantih, ki upajo, da jim bodo ti izredni časi dobro služili, se oglašajo problemi sicer manj opaznega navijanja, ki ima svoje dovolj debele korenine že iz preteklosti, a pravkar z večjim skokom v višino. Ta spekulacija se skriva v cenah stavebnih prostorov, kar je javnosti že dobro znano. Le povprašajte po ceni parcelam, kje v sredini ali okrog sredine mesta! 250 - 300 - 400 dim m² je cena, ki odgovarja »normalni« in se ji ne smete čuditi.

Tako stopnjujejo cene stavb. parcelam tudi bolj proti periferiji mesta. Poznam parcelo, prodano pred dvema letoma za 12.000 din, a nosi danes ceno 26-28.000 din. Špekulanti se zavedajo, da je v to vložen kapital najbolj plodonosen in do naša obresti kake tuje družbe na naših tleh.

To naravno vpliva na najemnine, ki morajo biti v skladu z amortizatnim načelom in primernim, če ne čezmernim dobičkom. Tudi je razumljivo, da izziva-

jo te neugnane cene tako visoke postavke, ki večkrat dosega tretjinsko in celo polovično ceno stavbe same.

Tukaj tiči znaten del vozla, ki veže privatnikom stavbeno podjetnost. Upirajo se jim blazne cene, za katere velja samo eno načelo: čim večji profit.

Ta popolna svoboda spekulacije, ki

pušča v družbi tako težke posledice, nam zgovorno pove, kam nas je privedla neomejena gospodarska svoboda, njene zmede in protislovja. Država, banovina, občina — ali se ne zavedate, kam to vodi? Končno je treba uvideti, da je interes celokupnosti visoko nad onim posameznika.

Zemljišče za radijsko postajo

VAŽNA OBČINSKA SEJA NA TEZNEM

Združena pobreška občina ima navedo, da vsako leto skliče sejo svojega občinskega odbora tudi na Tezmem in v Dogašah, zlasti, kadar so na dnevnem redu važni problemi prizadetega kraja. Tako bo v soboto zvečer seja pobreške občine v gostilni Koželj na Tezmem.

Glavna točka dnevnega reda je razprava o postavitvi nove radijske postaje na ozemlju pobreške občine. Nova radijska postaja bo stala na občinski parceli

za opuščeni tezenskim pokopališčem, kjer si je zemljišče posebna komisija iz Ljubljane že ogledala. Občinski odbor bo odobril prodajo občinske parcele.

Na tezenski občinski seji bodo med drugim razpravljali tudi o ureditvi zaklonišča pred zračnimi napadi, o gradnji silosov ter o nabavi rezerve življenjskih potrebščin za celo občino. Za sejo je med občani izredno zanimanje.

Grozni teden pri nas in drugod

Skoraj v vseh vinorodnih krajih so priredili letos grozdne dneve v propagando našega grozda in v pomoč vinogradnikom. V mnogih mestih so grozdni dnevi zelo dobro uspeli. Organizirali so jih tako, da so kmetje sami prodajali neposredno svoje grozdje. Občine so jih oprostile tržnine in drugih občinskih taks, tako da so grozdje lahko prodajali res poceni in so kljub temu bili z zaslužkom zadovoljni.

Tudi v Mariboru je nekaj sličnega. Samo da posreduje pri nas med vinograd-

nikom in konzumentom Zveza gospodinj, ki si zaračuna prevozne stroške, sicer pa dela brez vsakega dobička. Morda je to še bolj pametno, ker pride na trg res samo prvovrstno kvaliteto grozdje, ki je sortirano, dočim bi kmetje na brže na to ne pazili toliko. Tudi cena ni nič višja, kakor pa v drugih mestih, kjer prodajajo grozdje kmetje sami. Opozorili bi pa na važno dejstvo. Grozdje naj Zveza gospodinj kupuje od revnejših vinogradnikov, ker njim je namenjena prireditev grozdnih dnevov.

Odpravite sejmišče pred bolnišnico

Eno izmed zelo delikatnih vprašanj, ki ga pa bo treba v bodoče rešiti, je tudi vprašanje »sejmišča«, živinskega postajališča in parkiranja avtomobilov pred bolnišnico. Na eni strani se pritožujejo bolniki, da se ne morejo spočiti ob sejmskih dnevih, ko je na prostoru pred bol-

nišnico tudi kasno v noči živahno ter nemirno. Zaradi »sejmišča« pa se pred bolnišnico posebno v letnih časih zadržajo čeli roji muh, kar je proti vsakršnim higienskimi predpisi. Zato bi bilo treba »sejmišče« pred bolnišnico čimprej odpraviti.

Vodovod na Pobrežju in Tezmem

Pobrežani in Tezenčani se že dolgo potegujejo za razširitev vodovodnega omrežja v obeh krajih skupne občine. Zasebniki sami te akcije ne zmorejo, prav tako tudi občina Pobrežje menda ne. Realizacija načrta bi bila mogoča samo, če bi pokazala mestna občina za svoje zaledje malo več razumevanja.

Okoliške občine se boje vsakih pogajanj z mestno občino v kakršnem koli vprašanju, saj se vse preveč dobro spominjajo velikih obveznosti, ki so jih sprejele s sklenjeno pogodbo o dobavi električnega toka. V tem vprašanju so mnenja vseh okoliških občin enoglasna, namreč, da sedanje razmerje med mestom in okolico onemogočuje uspešen razvoj elektrifikacije v okoliških občinah.

To je tudi glavni razlog, zakaj pobreška občina odlašala vprašanje razširitve svojega vodovodnega omrežja. Pri tem je vsekakor potrebno sodelovanje mestne občine, ki pa, po izjavah vodilnih okoliških mož, ne kaže pravega razumeva-

nja za mariborsko okolico. Zato Pobrežje, zlasti pa Tezno menda še dolgo ne bosta dobila prepotrebne vodovoda, dasi je to upravičena želja vseh davkoplačevalcev.

Mesne cene

Cene mesu so ostale v Mariboru v glavnem neizpremenjene. Govedino prodajajo naši mesarji po 8 do 10 dinarjev kg, teletina je po 6 do 10 din, svinjina s kostmi po 12 do 13 din, brez kosti 13 do 14 din. Svinjska riba je po 16 do 17 din, zajec pa 13 do 14 din kg. Salo prodajajo po 15 do 16 din, slanina pa po 14 do 15 din kg. Pljuča so po 7 do 8 din, jetra po 9 do 10 din kg. Svinjska rebra so po 10 do 12 din kg. Glava z jezikom velja 5 do 6 din kg, ledvice so komad po 2 do 3 din. Svinjski parkliji so po 1 do 2 din komad. Promet je bil pri mariborskih mesarjih precejšen, iz okolice ni bilo takšnega navela s strani špeharjev.

ROGAN TUDI CERKVENI TAT?

Neka ženska s Koroške ceste se je zglašila na policiji in povedala, da je pri stranki, h kateri je zahajal tudi ustreljeni razbojnik Rogan, videla veliko rožasto preprogo, kakršno imajo po cerkvah. Stranka bi to preprogo rada za 100 din prodala. Verjetno je, da je ubiti Rogan omenjeno preprogo ukradel v kakšni cerkvi in jo shranil na Koroški cesti. Zato naj se zglašijo župniki, ki bi takšno preprogo pogrešali.

m. Z razbeljenim železom se je z hotel v oko med delom 43 letni ključavničar dr. žel. Jožef Velc iz Studencev.

SMRTO NEVAREN PADEC Z OREHA

V mariborsko bolnišnico so pripeljali z zlomljeno hrbtenico 32 letnega kovača Maksa Klethoferja iz Zrkovske ceste na Pobrežju. Klethofer je splezal na oreh, da bi ga otepel, pri tem pa se mu je zlomila hrčka veja; da je padel s precejšnje višine ter si je zlomil hrbtenico. Takoj so ga pripeljali z rešilnim avtom na kirurški oddelki, kjer upajo, da ga bodo ohranili pri življenju.

m. Odlikovan je bil z redom sv. Save IV. stopnje višji železniški kontrolor g. Josip Cijan.

m. Mariborski župan dr. Juvan je obiskal gradbenega ministra dr. Kreka v Beogradu in pri njem posredoval v raznih mestnih zadevah.

m. Opustitev starega mestnega pokopališča. Mestni svet je sklenil, da se staro mestno pokopališče v Strossmayerjevi ulici s 1. januarjem 1940 zapre. Nekateri starejši meščani so se pritožili na bansko upravo, ki pa je te dni njihovo pritožbo zavrnila.

m. Upokojen je nadpaznik mariborske jetnišnice Josip Hladnik.

m. Opozorilo okrajnega načelnstva vinogradnikom. Okrajno načelstvo Maribor, levi breg, opozarja vinogradnike, naj ne pričenjajo s trgatvijo pred 10. oktobrom. Varujejo naj se tudi brezvestnih razširjevalcev vznemirljivih vesti.

m. Umrli je v Koroševi ulici 76 letni upokojeni podpolkovnik Ludvik Jankovič.

m. Zeno pogreša. Potujoči kotlar Mihael Kuzmecov s Pobrežja, je prijavil policiji, da je njegova 33 letna žena Liza neznanokam izginila. Ošla je na trg, od koder se ni več vrnila. Doma ima štiri nepreskrbljene otroke.

m. Tri vesele splavarje, ki so preteklo noč prepevali in razgrajali na Aleksandrovi cesti, so štirje stražniki komaj ukrotili. Odpeljali so jih v policijske zapore.

m. Čigav je kovčeg? Na gostilniškem vrtu gostilne Birtič na Pobrežju, je nekdo našel večji potni kovčeg. Lastnik naj se zglaš na policiji.

m. Izgred na Aleksandrovi cesti. Neki pijani možki je včeraj na Aleksandrovi cesti kradel viničarju Ivanu Simončiču iz Počehove hrškega voza. Ko ga je viničar opozoril, je pijanec Simončič obdelal s pestmi po glavi. Posredovati je moral stražnik.

Posvetite v zakotne ulice

Kdor zasleduje mariborsko policijsko kroniko, bo ugotovil, da se največ prijav nanaša na razne izgrede in zločine v tako zvanem mariborskem podzemlju. To je mestni četrti pod Koroško cesto ob Dravi. Veliko število gostiln daje zavetje mnogim temnim elementom, ki so noč in dan najzvestejši prebivalci našega podzemlja. Meščani se izogibljajo tega mestnega dela, če se le morejo. Od tega imajo tamkajšnji hišni posestniki, obrtniki in trgovci seveda občutno škodo, ker je ta del mesta skoraj popolnoma izoliran. Ni pravično, da bi ti trpeli zaradi sumljivih ptičev in ptiček, ki strašijo zlasti zvečer in ponoči tod okoli.

Nedavni roparski napad v Mesarski ulici naj bo resno opozorilo našim varnostnim oblastem, da je treba zavarovati poštene prebivalce obdravskih ulic, ki pač niso krivi, če morajo tam stanovati. Zaradi pomanjkanja sredstev se morajo zadovoljiti s tamkajšnjimi cenovnimi stanovanji in trpeti prezir drugih meščanov. Tamkajšnjim gostilnam je treba brezobzirno posvetiti malo več pažnje. Treba je voditi evidenco, kdo zahaja v te gostil-

m. Tovočni avto je povozil na cest blizu Rapidovega igrišča 28 letnega delavca Jožefa Vogrina iz Rogoznice pri Sv. Rupertu v Slov. goricah.

m. Nad 100 vlomov in tatvin imajo vesti aretirani vlomilci Zelenko in Lovriši, ki so več mesecev strabovali slovenske gorice. Škoda, ki so jo povzročili, cenijo nad 170.000 dinarjev.

m. Okostnjak Napoleonovega vojaka te dni izkopali delavci blizu Turinjske Poleg kosti so našli dobro ohranjeno tinjico Napoleonovih veteranov.

m. Dom gorilca Bevardija na drbi Te dni je bila na sodni dražbi domačija gorilca Ivana Bevardija, ki skupno s šajetlom izvršil dvojni rop umor na Pohorju. Posestvo je kupil polski gostilničar Joško Berlič.

m. Združenje mesarskih in klobasarskih mojstrov v Mariboru obvešča občinstvo, da začne na podlagi tozade ne uredbe s 1. oktobrom nedeljski tek v mesarski stroki. Od tega dne prej bodo torej mesnice ob vseh praznikih in prazničnih zaprte in tudi pri nica se ne bo obratovalo. Zato naj občinstvo nakupuje meso in mesne izdelke za nedeljo ali praznik že en dan poprej.

m. Nočna lekarniška služba (od 22 vključno 29. t. m.): Lekarna pri Zvezni Gosposka ulica 12, tel. 28-12; lekarna Angelu varuhu, Aleksandrova cesta 22-13.

Kino

Kino Esplanade. Premiera novega filma »Veliki valček« z Louisom Broyer in slavno koloraturno pevko, Marijo Korjus.

Grajski kino. Danes najboljši francoske filmske industrije »Kafkograka« (Nekronana carica). Daniel Drieux.

Kino Union. Do vključno »Trojica v snegu« (Lažni milijonar) zabavna veseloigra.

Radio

Petek, 29. septembra
Ljubljana: 12. Plošče; 13.20 Opevalni koncert RO; 18. Otroci in ceste; 18.40 Obisk pri tičkih (plošče); 18.40 Radijski spored prihodnjega leta; 19.40 Ši književni časopisi; 20. Pevski koncert zbor »Ljubljanski zvon«; 20.45 RO; 22.30 Angleške plošče; 23.15.17.15 Koncert radio kvarteta; 23.15.21. Koncerti. — Beograd: 12. Opevalni koncert tamburaškega RO; 23.15.21. koncert. — Solija: 13.25 Laska in glasba; 19. Operni prenos. — Praga: 20.10 Verdijeva opera. — Nočni simfonistični koncert; 23. Nočni simfonistični koncert češke glasbe. — Bruselj: 22.30. Jeva opera »La Boheme«. — Budimpešta: 22.30. Operetni večer. — Anikar: cert opernega orkestra. — Rim: 21. Umbro Simfonični koncert. — Rim: 21. Umbro festival.

TRAMVAJ TRČIL V CERKEV

V Novem Sadu se je pripetila nenavdna prometna nesreča. Na nekem ostri ovinku je skočil tramvaj s tira in trčil vso silo v bližnjo pravoslavno cerkev, ki močno poškodoval. Na srečo se potkom v tramvaj ni ničesar zgodilo.

Diplomacija

Kneza Metternicha je nekoga dne vprašala njegova mala ljubka nevesta: kaj je prav za prav diplomat Metternich? kem pomisleku ji pojasni Metternich: »Drago dete — diplomat je slovak, ki ima nalogo, da razvozlja politične voze in zapletljaje, ki bi jih sicer sploh ne bilo, če bi na svetu ne bilo diplomatov.«

Civilna obramba pred zračnimi napadi

Več strokovnih predavanj bo pokazalo prebivalstvu najuspešnejše načine obrambe pred zračnimi napadi. Predavatelji bodo s slikami in besedo poučili meščane, kako naj se ravna pri vajah zračnega napada. Vaje naj vzamejo resno in naj se vsakdo strogo drži predpisov in navodil. Civilna obramba pred zračnimi napadi je važen činitelj v naši narodni obrambi. Tega se moramo vsi zavedati tudi v mirni dobi, da nas ne bodo eventualnosti našle nepripravljene. V ta namen bo tudi Rdeči križ organiziral posebne ekipe samarijanov, ki bodo na tečajih usposobljeni za prvo pomoč in obrambo mesta pred zračnimi napadi. Dosedanje vaje so pokazale, da ima prebivalstvo vse premalo zanimanja za uspešno obrambo pred napadi iz zraka.

in da te vaje ne gledajo z resnimi očmi. V bodoče bo oblast vse kršilce predpisov strogo kaznovala.

Kultura

Ob letošnjem „Našem rodu“

Med mladino je prišla prva številka novega letnika revije »Naš rod«. Toda, v svojih pričakovanjih smo bili silno razočarani. Po vidnem vzponu, ki ga je list napravil v zadnjih letih in posebno lani, je to pač dokajšen korak nazaj. Res je, da so pri vsakem napredovanju od časa do časa zastoj, ki naj pomorejo k porastu novih sil. Toda pri letošnji prvi številki »Našega roda« je bilo to nepotrebno, kajti v počitniškem času je bilo dovolj priložnosti za to, da se zbere zadosti dobrega gradiva. Posebno je bilo to potrebno zaradi tega, ker si je postavila Mladinska Matica nalogo, da bo letos poskusila pridobiti še večje število naročnikov, kot jih je bilo doslej (24.000).

Prvo, česar ne moremo vzkladi z dosegomimi realističnimi stremiljenji »Našega roda«, je to, da mu je postavilo uredništvo za uvodno besedo kratko Kranjčev »Misel«, ki je polna abstraktnosti, brez vsakršne življenjske stvarnosti in, ki ne prinaša nobenih smernic za reševanje problematike današnjega časa, čeprav bi po svoji ideji hotela to storiti. Kaj je hotelo vodstvo »Mladinske Matic«, ki je po vsej verjetnosti vsaj delno pregledalo material, doseči s to uvodno prazno besedo, za mladino zaradi svoje abstrakcije brezpomembno? Mar išče kompromis, zato da bi pridobilo tudi še sedanje očiščene kroge, ki naj bi pripomogli k zvišanju števila naročnikov na 30.000!

Pa vreglejmo dalje prvo številko. Debeljaka »Veveričja dirka«: K sreči nam ne manjka Slovincem mnogo boljših mladinskih pesmi. Katje Špurove prevod iz bolgarske »Božji darovi«: Mar ne najde prevajateljica, če že mora prevajati, v bolj mladinski literaturi klasičnih del, ki črpajo snov iz življenja bolgarskega ljudstva? Bevk pripoveduje o pastirju, ki ga spremlja do kaj slabe ilustracije. Kmetove »Ekspedicija na Golovec« bi bila dobra za kakšen »Roditeljski list«, ni pa kaj primerna za mladinskega. Posrejen je zgodba Jelinčičeve o »Damjanovi Jernejci in njegovem strahu«. Uga »Veverica«, dočim je njegov »Travki« Emila Smaska še ne moremo izreči sodbe — stvar se nadaljuje. Imamo samo vtis, da je zadeva v preloženju krajsana! Povest »Lucek in posed in luške«, v kateri nadomeščajo posamezne besede podobe, je kar posrejen mestni besed! Celostanska slika »Če no oirok je prav neumestna in je škoda na vsakdanji kruh« je v svojem začetku najbolje delo prve številke. Druge realistične snovi kot »Junaki sinjih višav«, »Najla domovina v številkah«, »Opica Fruj in Gazela« in »Boj na življenje in smrti« vsekakor odtehtajo tisto, kar po-

grešamo v prvi polovici revije. V tej skupini bi pa ne bilo treba priobčiti »Vsak kraj ima svoj običaj«. Tudi pri dopisih mladine je potrebna dobra presoja!

To je v kratkem pregled tega, kar prinaša letošnji »Naš rod«. Njegova raven je padla. Zakaj je to potrebno?! Kdo je odločujoč pri izbiri literarno dobrih del? Mislimo, da so Winkler, Seliškar, Hudales, Miklovič, Ribičič in drugi učitelji — mladinski pisatelji pač dovolj sposobni, da bi mogli stalno vzdrževati sodelovanjem in s kritično presojo »Naš rod« na dostojni umetniški višini.

-er.

BANJALUŠKO GLEDALIŠČE V NOVI SEZONI

Naključje, da je Banjaluka v Bosni postala sedež banovine, je rodilo tam tudi gledališče, dasi ni imelo za svoj obstanek nobenih pogojev. Banjaluško meščanstvo, večinoma muslimansko, nima gledališke tradicije, niti diletantске, in se še sedaj, po skoraj desetih letih rednega gledališča, zanj ne zanima v zadostni meri. Mimo tega tudi uprava ni pokazala pravega razumevanja za položaj sredi tega okolja. Repertoarji so bili po sodbi strokovnjakov večinoma nezanimivi, čisto pa so se vpričarjala tudi dela brez vrednosti. Mimo tega je gledališče brez sposobnejših režiserjev in večjih igralcev. Kakšen je položaj, dokazuje najbolje dejstvo, da imajo v letošnji novi sezoni na repertoarju 35 del in bo vsak teden vsaj po ena premiera. Ker je ob koncu lanske sezone zapustil Banjaluko edini vidnejši režiser Aleksander Čerepov in ker so odšli tudi nekateri boljši igralci in igralke, najbrže tudi nova sezona ne bo uspešnejša od lanske.

k Spominska razstava Hansa Thome. V Umetnostnem muzeju v Wintherturu v Švici je te dni spominska razstava slik švicarskega mojstra Hansa Thome ob priliki 100letnice njegove smrti.

k Osemnajstletnica smrti Ivana Vazova. Dne 22. t. m. so se spomnili bolgarski listi osemnajste obletnice smrti velikega bolgarskega pesnika in pisatelja Iv. Vazova, ki je znan tudi pri nas Slovincih.

k Nova bolgarska odrska dela. Ludmil Valčanov je napisal novo odrsko delo »Ljudje pri nas«, Svetozar Dimitrov je izročil gledališču dramo »Sveta noč«, Peter Slavinski pa zgodovinsko dramo »Kirina«.

Mariborsko gledališče

Sobota, 30. sept. ob 20.: »Hlapec Jernej in njegova pravica«. Premiera. Slavnostna otvoritvena predstava. Pred predstavo govor g. dr. M. Šnuderla.

Nedelja, 1. oktobra, ob 20.: »Veriga«. Premiera.

Ponedeljek, 2. okt.: Zaprt.

Torek, 3. oktobra, ob 20.: »Celjski grofje«. Premiera.

Sport

Francoska teniška ranglista

FRANJO PUNČEC KOT EDINI EVROPEC NA 8. MESTU

Vsako leto se po končani teniški svetovni sezoni pojavijo v javnosti rang-liste najboljših teniških igralcev na svetu. Med neštetimi listami so zlasti merodajne one, ki jih nudi javnosti priznani strokovnjaki. Poleg neke švicarske rang-liste, ki je prisodila našemu mušketirju Franju Punčecu šesto mesto na svetu, se je pojavila sedaj rang-lista znanega francoskega strokovnjaka Piera Gilloua. Ta lista, čeprav izvira od evropskega strokovnjaka, je izzvala v svetovni sportni javnosti veliko presenečenje, ker postavlja Gillou med desetico najboljših svetovnih mojstrov kot edinega Evropeca samo Punčeca. Ostalih devet mest sta pobrali Amerika in Avstralija. Vrstni red te francoske liste je na-

slednji: 1. Riggs, 2. Bromwich, 3. Parker, 4. Quist, 5. Van Horn, 6. Sabin, 7. Mac Neill, 8. Punčec, 9. Hunt in 10. Cook. Amerika se je torej z Riggsom postavila na prvo mesto, dočim je Avstralija z Bromwichom zasedla drugo mesto. Naš Franjo Punčec se nahaja šele na osmem mestu, ki pa bi moglo biti mnogo boljše, da je imel vsaj malo sreče na tekmovanjih v Forest Hillu. V letošnji teniški sezoni je pripravil Punčec nekaj pravih presenečenj, med njimi zlasti z zmago v medzon-skem tekmovanju za Davisov pokal nad Avstralcem Bromwichom. Porazi, ki jih je doživel v Parizu od Mac Neilla in v Wimbledonu od Riggsa pa so ga potisnili na omenjeni rang-listi na osmo mesto.

Branko Žižek svetovni prvak na 400 m

Nemška strokovna revija za plavanje »Der Schwimmer« je objavila v svoji zadnji številki tabelo najboljših plavačev sveta na 400 metrov prostega stila, ki je sestavljena v primerjavi časovnih rekordov posameznih plavačev v tej panogi. Lista je naslednja: 1. Branko Žižek (Jugoslavija) 4:46,4, 2. Miamoto (Japonska) 4:47,2, 3. Takagaši (Japonska) 4:48, 4. Flanagan

(USA) 4:48,5, 5. Winewright (Anglija) 4:51, 6. Zmaj Defilipis (Jugoslavija) 4:51,2 in 7. Amamo (Japonska) 4:53,4.

Tako izgleda svetovna lista, če pa upoštevamo listo samih Evropecev, se stanje izpremeni v korist Jugoslavije s tem, da pride Defilipis na 3. mesto, nakar šele sledijo najboljši plavači Švedske, Nemčije in Madžarske.

PRED USTANOVITVJO SLOVENSKE NOGOMETNE ZVEZE

Na zadnji seji upravnega odbora LNP, na kateri so bili prisotni tudi okrožni odbori, so bili sprejeti sledeči sklepi: 1. sklene se ustanovitev samostojne slovenske nogometne zveze, 2. skliče se izredni občni zbor LNP, zaradi likvidacije in 3. sklene se sklicati ustanovni občni zbor SNZ na dan likvidacije LNP.

Ker je treba pripraviti še tozadevna pravila, na tej seji ni bil določen dan likvidacije LNP, oziroma ustanovni občni zbor SNZ. V odbor za izdelavo pravil so bili izvoljeni dr. Köstl, Martelanc in Jugovec iz Ljubljane in mr. Maver iz Maribora. S temi sklepi se bo slovenski nogomet popolnoma osamosvojil ter je zelo verjetno, da bo, ker je v rokah preizkušenih organizatorjev in sportnikov, tudi uspel.

s. Poverjenišvo SOLNP-a (službeno). Plenarni sestanek mariborskih sodnikov bo v petek, 29. sept., ob 20. v Kino kavarni.

Drobne novice

100 VAGONOV SLANIH SARDEL ZA GRČIJO

Ob priliki trgovinskih razgovorov med našo državo in Grčijo je bilo našim izvoznikom zagotovljeno, da bodo letos izvozili v Grčijo 100 vagonov slanih sardel. Grčija bo po možnosti naše ribe plačala v efektivnih dinarjih.

ANGLEŽI IŠČEJO ZLATO V MURI

Znano je, da je v pesku, ki ga valj s seboj reka Mura, tudi nekaj zlatega praha in zrn. Vsako leto so se zbrali ob Muri iskalci zlata, ki so se s tem preživljali. Ponekod so ob reki cele vasi, kjer so sami iskalci murskega zlata. Za to zlato so se začeli zanimati tudi Angleži. Pred dnevi sta bila pri nas dva angleška inženirja, ki sta natančno preiskala mursko blato in pesek. Strokovnjaka sta

s. Pobreška Slavija je prepustila zmago v nedeljski prvenstveni tekmi proti SK Lendavi svojemu nasprotniku s 3:0 p.f.

s. Teniška sekcija SK Mure je razpisala teniške tekme za prvenstvo Sobote v moškem in ženskem singlu. Tekmovanje je določeno za soboto popoldne in v nedeljo ves dan.

s. V prvenstvu slovensko-hrvalske lige se srečata v nedeljo v Ljubljani Bačka in SK Ljubljana.

s. SK Bratstvo na Jesenicah priredi v nedeljo, 1. oktobra, medklubski atletski miting, združen z dvobojem juniorjev ASK Gorenjca in SK Bratstva. Pravico nastopa imajo vsi verificirani in neverificirani atletski klubov včlanjenih v JAS.

s. Rang-lista teniških igralcev glasi: 1. Alice Marble, 2. Stammers, 3. Helen Jacobs, 4. Fabian, 5. Sperling, 6. Mathieu, 7. Hardwick, 8. Jedrejowska, 9. Scott, 10. Wolfenden.

s. Telovadni dvoboj Nemčija—Finska bo v novembru v Lipskem.

ugotovila, da je premalo zlata, da bi se investicije izplačale.

NAŠA ZUNANJA TRGOVINA JE AKTIVNA

Dočim je bila naša zunanja trgovina v prvih osmih mesecih preteklega leta pasivna, je letošnja bilanca v istem razdobju aktivna. Kljub mnogo slabšim prilikam za zunanjo trgovino se je letos naša zunanja trgovina mnogo bolje razvijala. Bilanca prvih osmih mesecev je pokazala aktivno 38,9 milijonov dinarjev. — Naš letošnji izvoz je povečan za 9,08% napram lanskemu, uvoz pa se je zmanjšal za 2,27%.

Ženske čenče.

— Stavim s teboj, kar hočeš, da to niso pristni biseri, ampak žolčni kamni njenega umrlega moža.

de Vere-Stacpoole

USODNA LJUBEZEN MORNARJA ERICSSONA

ROMAN

26

Nikoli še nisem videla take gore od blizu, je vztrajala Švala. »Škoda bi bilo zamujene prilike.«
»Če hočete, se popeljem jaz z vami,« pravi Ericsson.
»Samo preblizu ji ne pojdita,« pravi Gunnarsson, ko jima je pomagal odvezati »Mnogokrat pridejo z njimi na vrv; pravijo, da je nekoč prišel celo na suho.«
Medvedov se bova že pazila, se je dvignil jabor. Odrinila je, in Ericsson je bil vedno močnejša. Švala je bila v veselju, ki je pozdravila Švala s veseljem vzklikom, ki je Ericsson presenetil, kajti klic ni zvenel kakor glas, ki kliče drugega.
»Nekaj glasov ji je odgovorilo s pečin.«
»Hotela sem jim samo povedati, da

sem to jaz,« je dejala Švala. Ericsson je mislil, da se Švala šali.

»Ali se to pravi, da vas te ptice poznajo?«

»Iste ptice gnezdijo vedno na istih skalah,« je govorila Švala resno. »In mislite, da njihove oči, ki vidijo milje daleč po morju, ne spoznajo različnih čolnov, ki priplujejo mimo? Vsak čoln pozna in vsakega človeka. In zdajle so si ptice rekile: To je Gunnarssonov čoln. Ali sedi pač Švala v njem? Povedala sem vam vendar že, da jim nikoli nisem jemala jajc! Zato sem se jim dala spoznati.«

»Vsekakor so vam odgovorile,« je dodal Ericsson pol verno, pol neverno. Otroka morja kakor sta bila ta dva, sta verjela tudi v mnogo stvari, ki se jim na kopnem smejijo, čeprav se je Ericsson v svoji skeptični naravi temu večkrat smejal.

»O, pogledite ledenik!« vzklikne nena-doma Švala.

Ericsson se je okrenil. Niti opazil ni, da sta že tako daleč zunaj. Ostri kriki

galebov so mu bili na uho. Sto in sto galebov je sledilo ledeniku in ga obleta-valo; od daleč so bili videti kakor koščki papirja, ki jih raznaša veter. Od časa do časa je združila vsa jata svoje krike v tožec, hripav glas.

Ko sta prispela blizu, je Ericsson pritrtil jadro in ga povezal z jermeni.

Švala je gledala ledenik kakor začarana.

Spodaj, kjer se ga je dotikala voda, so bile njegove oblike že zaokrožene. Potem pa se je dvigal mogočno, poln ostrih črt in konic, jasno v modro ozračje. Svetlo sinje terase na njem so delile strme stene.

Lahno zvoneč in žuboreč šum, s katerim so udarjali valovi ob led, je bil zdaj jasno slišen, kajti galebi so utihnili, ko so zagledali, da se približuje čoln, in se razleteli na vse strani.

»Splezala bi rada nanj,« pravi Švala, »toda od tukaj ni mogoče. Veslajva na drugo stran.«

Ericsson je veslal. Tu je bila voda skoro zrcalno gladka; zrak je bil miren in jasen. Sončni žarki so padali z vsem svojim žarom na to stran ledenika, in Švali se je zdelo, kakor da bi bil pokrit z zmrznjeno sončno svetlobo.

(Dalje jutri.)

Zanimivosti

Obnovljen rudnik starih Inkov

Preteklo je že pol tisočletja, odkar so brezobzirni španski pustolovci uničili v Južni Ameriki znamenito državo Inkov. Kljub temu še vedno nimamo prave podobe o tej skrivnostni državi, ki je po vsej priliki bila na visoki kulturni stopnji. Posamezniki neprenehoma iščejo ostanki te kulture po razvalinah inških mest, drugi pa stikajo za pravljičnimi inškimi zakladi. Nekako pred enim letom je raziskoval tudi nemški geolog negostoljubne kraje Kordiljerov v pokrajini Catamarca. V višini nad 3000 metrov je našel na star, porušeni rudnik iz časa Inkov. Skušal je dognati, kakšna je bila ureditev rudnika in kako so Inki opravljali rudarstvo. Da je prišel do rudnika, je moral dati očistiti 1200 metrov dolgi dohodni rov, vendar ni našel niti sledu o kakih inških napravah. Vendar je dosegel zanimiva odkritja. V dolgih stoletjih so porušili rudnik stoječi in viseči kapniki.

Med tem pa, ko so v naših kraških jamah kapniki iz apnenca, nastajajo v starem inškem rudniku iz manganovega karbonata, ki se strokovno imenuje dialogit ali rodohrosit. To rudnino poznamo deloma tudi v Evropi, posebno v Příbramu na Češkem, toda v zelo malih količinah in v nejasni, mrki barvi. Tam pa je dialogit na kupe in njegova barva je rdeč-rožnata ter temno pegasta, tako da je ruda podobna ahatu, ter se res tudi lahko uporablja kot poldrago kamenje za razne okraske.

Argentinska vlada, katero je geolog obvestil o svojem odkritju, je že pričela izkoriščati ta bogata ležišča dialogita, pri čemer ji pomagajo nemški inženirji. Preden je bil rudnik zopet uporabljen, je pa bilo treba mnogo truda in časa. Mimo tega leži rudnik v višini, kjer se pričena meja večnega snega, kjer sedanjí Indijanci sploh ne vedo, kaj je »delo« in kjer ni niti sledu o kakih cestah. Vendar so že vse te težkoče premagane. Po divjih pustinja drve avtomobili in oskrbujejo zvezo med civilizacijo in pustinskim rudnikom v Kordiljerih. Prvi vzorci tega zlahtnega kamena so prispeli tudi že v Evropo in bodo v kratkem prišli v trgovine kot nakit: ogrlice, zapestnice, uhanj itd. S tem je odkrita nova skrivnost iz domovine skrivnostnih Inkov.

ESTONSKA LADJA, KI NI VEDELA, DA JE VOJNA

Te dni so se v Assensu na Danskem široko začudili, ko je priplula v luko neka estonska jadrnica, ki je preplula polja min ne da bi se ji bilo kaj zgodilo. Po prihodu so pa ugotovili, da jadrnica, ki nima radiofonske naprave, ni še prav nič vedela, da je vojna in da so v morje položene mine.

Slabi časi.

Trgovci: Se je v moji odsotnosti primerilo kaj posebnega?

Pomočnik: Da, en kupec je prišel.

Uredba o pobijanju draginje

Prepoved obratovanja in odvzem blaga
Čl. 13. Kdor se pregreši proti čl. 2, 3, in 8. te uredbe se lahko kaznuje ne samo s kaznijo, ki je določena za določeno delo, temveč tudi s prepovedjo nadaljnjega dela začasno ali za zmerom.

Čl. 14. Pri prekrških iz čl. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8. in 9. te uredbe sme preiskovalna oblast začasno zapleniti vse blago, ki je bilo predmet kazenskega prestopka. Blago izroči določenemu oskrbniku v shrambo pod zakonsko odgovornostjo. V teh primerih je dolžna preiskovalna oblast dostaviti naredbo o zaplenbi v roku 24 ur pristojnemu sreskemu sodišču, ki je dolžno v naslednjih 24 urah izdati odlok, s katerim se prejšnji ukrep potrdi ali razveljavi.

V primerih iz čl. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8. in 9. te uredbe se lahko poleg kazni in zapora ter denarne kazni obsojenemu odvzame vsa količina blaga, ki je bila predmet kazenskega postopka, in sicer v korist sklada za prehrano siromakov. Pri ponovnem kazenskem prestopku pa se mora blago odvzeti.

Odgovornost

Čl. 15. Lastnik podjetja (trgovine), če je fizična oseba, odgovarja za prestopke iz te uredbe, v kolikor ne bo dokazano, da so bila ta dejanja izvršena po njegovih nameščencih ter brez njegove vednosti oziroma brez naknadne odobritve. V tem primeru odgovarja nameščenec sam. Za denarno kazen pa solidarno jamči tudi lastnik podjetja, oziroma trgovine.

Pri pravnih osebah odgovarja oseba, kateri je poverjeno vodstvo poslova, v kolikor ne bo dokazano, da je bilo delo izvršeno brez njene vednosti. V tem primeru odgovarja oseba, ki je dejanje izvršila. Za denarno kazen pa solidarno jamči tudi pravna oseba.

Prekrški in prestopki

Čl. 16. Vsa dejanja po tej uredbi se dele na prekrške in prestopke, prekrški so tista dejanja, za katera predpisuje uredba kazen zapora do 30 dni in denarno kazen do 5000 din. Ostala dejanja so prestopki.

Čl. 17. Zaporne kazni, izrečene po tej uredbi, se ne morejo zamenjati z denarnimi kaznimi, toda v primeru neizterljivosti se bodo zamenjale denarne kazni v zaporne, računajoč za vsake 50 din po en dan zapora. Pretvoritev denarne kazni v zaporno kazen ne more prekoračiti 3 mesecev pri prestopku oziroma 30 dni pri prekršku. Pogojne kazni se ne morejo izrehati.

Čl. 18. Prijave se predložijo prvostopni splošni upravni oblasti oziroma državni oblasti. Za izsleditev in presojo prekrškov po tej uredbi so pristojne prvostopne splošne upravne oblasti, oziroma državne krajevne policijske oblasti, preiskave pa izvršujejo po predpisih za preiskavanje prestopkov v posameznih krajih. Za predhodne preiskave glede prestopkov po tej uredbi so pristojne prvostopne splošne upravne oblasti oziroma državne krajevne policijske oblasti, za razpravljanje in izrekanje sodbe pa so pristojna sreska sodišča po predpisih kazenskega sodnega postopka. Postopek je nujen.

Čl. 19. Proti razsodbi prvostopnih splošnih upravnih oblasti oziroma državnih krajevnih policijskih oblasti, katere se mo-

rajo dostaviti obsojenec v roku 8 dni, imajo obsojenec pravico pritožbe do bana oziroma do upravnika mesta Beograda, v roku 8 dni. Proti sodbi sreskega sodišča, ki se mora obsojenec dostaviti v roku 8 dni, ima obsojenec pravico pritožbe na okrožno sodišče v roku 8 dni.

Čl. 20. Izvršne sodbe se objavljajo v »Službenih novinah« na strošek obsojenega.

Zastaranje

Čl. 21. Kaznivost prekrška po tej uredbi zastara v enem letu, kaznivost prestopka pa v 2 letih, od dneva, ko je prestopok izvršen. Izvršitev kazni pa ne zastara.

Fond za prehrano siromakov

Čl. 22. Pri ministru za socialno politiko in narodno zdravje se ustanovi fond za prehrano siromakov, kamor se stekajo vse denarne kazni in denar od prodanega zaplenjenega blaga zaradi prekrškov te uredbe.

Vse denarne kazni in denar od prodanega blaga po odredbah te uredbe pošljejo izvršne oblasti v naložbo Državni hipotekarni banki po izteku vsakega meseca, najmanj pa do 5. dne prihodnjega meseca.

Minister za socialno politiko in narodno zdravje bo razdeljeval dohodke tega fonda za prehrano siromakov po banovinah, oziroma na upravo mesta Beograda in po ključu zbranih kazni in denarja od prodanega blaga na ozemlju določene banovine, oziroma uprave mesta Beograda.

Pravilnik za izvajanje uredbe

Čl. 23. Pooblašča se minister za socialno politiko in narodno zdravje ter minister za trgovino in industrijo, da po potrebi v sporazumu z zainteresiranimi ministri predpiše pravilnik za izvrševanje te uredbe, in da izdaja tudi vse potrebne predpise in navodila za njeno izvajanje.

Državni odbor za pobijanje draginje

Čl. 24. Pri ministru za socialno politiko in narodno zdravje se ustanovi odbor za pobijanje draginje in brezvestne spekulacije, ki ima nalogo proučevati vprašanje draginje in brezvestne spekulacije in predlagati ministru za socialno politiko in narodno zdravje izdajanje novih ukrepov. V ta odbor pridejo po en predstavnik trgovskega, vojnega, kmetijskega, prometnega, finančnega, pravosodnega, notranjega, gradbenega ministrstva, ministrstva za gozdove in rudnike ter ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje.

Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje sme v ta odbor poklicati tudi predstavnike gospodarskih zbornic, kmetijskih in delavskih zbornic, predstavnike glavne zadrugne zveze ter ostalih zainteresiranih organizacij in ustanov ter posamezne strokovne osebe, v kolikor to zahteva potreba.

Čl. 25. Ta uredba stoji v veljavo z dnem, ko je objavljena v »Službenih novinah«. Tega dne neha veljati zakon o pobijanju draginje življenjskih potrebščin in brezvestne spekulacije z dne 30. dec. 1921, pravilnik za izvrševanje tega zakona z dne 7. septembra 1922 leta kakor tudi vsi ostali zakonski predpisi, ki niso v nasprotju z odredbami te uredbe.

KONEC.

Led za vojno prehrano

Poročilih ameriških listov so tam rešili vprašanje konzerviranja sadja, povrtnine, mesa in drugih živil potom zmrznjenosti na nov način. Po vseh Zedinjenih državah potujejo že aparati za zmrzovanje živil in lahko pridejo v vsak kraj in na vsako farmo. Za malo plačilo si da lahko vsakdo konservirati v zmrznjenem stanju kar hoče. Pa tudi v Nemčiji se intenzivno bavijo s konzerviranjem živil potom zmrzovanja. Poseben uspeh so dosegli z zmrzovanjem morskih rib. Sedaj

je že ustanovljena družba, ki se ukvarja s konzerviranjem potom zmrznjenosti vseh življenjskih potrebščin. Na ta način se lahko pripravijo velike zaloge zmrznjene hrane za hujše čase. Ker se s tem oskrbuje družine s hrano v času, ko take ni dobiti v prodaji, se na ta način omogoča tudi spekulacija z navijanjem cen. Največ se bodo ta živila uporabljala proti koncu zime in spomladi. Tako postal led zelo važen činitelj v oskrbovanju ljudske prehrane za časa vojne.

KMETJE ZGRADILI KRALJEV SPO-MINSKI DOM

V bosanski vasi Koševo pri Sarajevu so te dni na prav slovesen način blagoslovili lep spominski dom kralja Aleksandra Zedinitelja. Veliko poslopje so zgradili kmetje iz lastnih sredstev. V njem bo osnovna šola in Sokolski dom.

SVOJO SESTRO DVOJČICO UBIL

V okolici Skoplja je 17-letni Isliam Isliamović s puško ustrelil svojo sestro dvojčico Neziro. Dekle je bilo na mestu mrtvo. Ko so mladega morilca prijeli, je

izpovedal, da je ubil svojo sestro zato, ker se je hotela poročiti. Z njenim bodičim možem dekletovi stariši niso bili zadovoljni. Ko so se ti končno vdali dekletovim prošnjam, je pobesnel njen brat in jo dan pred poroko ustrelil.

O modrosti.

— Vladko, nikar se vedno ne prepeš z Lojzkom, ali ne poznaš pregovora: Premetnejši vedno popusti!

— Poznam, oče, vendar nisem tako premeten, da bi hotel biti vedno najpremetnejši.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par. najmanjša pristojbina 10 par. Oglase je dan 8.— Družbe preklicati dopisovanja in ženitovanjski oglasi din 1.— po besedi. Nazn. znesek za te oglase le din 10.—. Debelo tiskane besede so računajo dvojno. Oglasni dan je enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu. Oziroma se vposlati v osem skupaj z naročilom ali na pošto položiti na čekovni račun št. 11.400. Za pismene odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znanika za 3 din.

Razno

NOGAVICE — PLETENINE
volno za strojna in ročna dela, konjske koce, posteljne odeje, platno - perilo, blago za ženske obleke itd. dobite ugodno v novi trgovini in pletilnici »MARA«, Koroška cesta 26. 7888—1

DR. KOFFLERJEV
ZDRAVILNI KRUK
dobite v pekarni Rakuša, Koroška c. 24. 9028—1

Hišni posestniki in najemniki preglejte Vaše peči in štedilnike predno nastopi zima. Vsa pečarska in keramična dela izvršuje solidno in poceni **ANTON RAJŠP. MARIBOR** Orožnova 6, kjer si lahko ogledate veliko zalogo. 9013—1

OPOZARJAM!

Böhm Rozalijo, da ne pride več v mojo bližino, ker se vsi naporji in njena zvižaja zaman. Böhm Avguštin, bolnica. 9269—1

DIN 50.000

proti vknjižbi na prvo mesto iščem. Cenj. ponudbe pod »10%« na upravo »Večernika«. 9278—1

OPOZORILO!

Preklic »Večernika« z dne 5. 9. 39 v zadevi ge. Vaupotič Marc, žene poštnega uradnika, se je izkazal kot neresničen ter se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. — Bošnjak Lea. 9290—1

Posest

Prodajam ugodno **STAVBENO PARCELO** zasajeno s sadnim drevjem, zagrajeno. Blizu centra. Vprašati Pobrežje, Nasipna ul. 80 (nasproti tovarne) 9270—2

POSESTVO

15.000 m² na deželi, okolica Ljutomer, na zelo lepem razglednem kraju naprodaj. Naslov v upravi »Večernika«. 9273—2

ENODRUŽINSKA HIŠA

z vrtom v Mariboru (Pobrežje) blizu šole naprodaj. Sončna lega, elektrika. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Gotovina«. 9287—2

Prodajam

PONNY-KONJICEK s sedlom in vprežno opremo ugodno naprodaj. Kartonaža Hergo, Maribor, Rajčeva 5. 9277—4

SENO

zdravo, 50 ali 100 stotov naprodaj. Naslov v gostilni Vigec, Maribor, Koroška c. 22. 9288—4

GASILSKI AVTO

1/4-tonski Ford, tipe AA, dobro ohranjen, popolnoma nova karoserija, za motorko in 18 oseb, prodam ali dam v račun za nov ali dobro ohranjen tovorni, poltovorni avto ali limuzino. Senčar M. Strigova. 9282—4

Kupim

POZOR PREBIVALCI
MARIBORA IN OKOLICE!
Z novo naredbo radi čiščenja podstrešij, kleti in drvarnic nabrali boste mnogo starega železa, papirja, cunj, posode itd., kar lahko zelo dobro prodate pri znani Vam trdki Juštin Gustinčič, Maribor, Kneza Kocija ul. 14 in podružnica ogal Ptujске in Tržaške ceste, katera plačuje vse omenjene odpadke po najvišjih dnevnih cenah. 9244—3

Naročajte blago po pošti!

Kadar pošljete denar po pošti, ni sledu o bojazni—

zakaj bi se torej bali naročiti blago po pošti?

Ako blago, ki ga Vam bomo poslali, ne bi ustrezalo, Vam ga zamenjamo ali vrnemo denar.

Zahtevajte naš brezplačni, bogato ilustrirani katalog najrazličnejšega blaga pri zelo nizkih cenah.

Volebiagovnica

Lastnik: Ofler

Zagreb, Illica 4 in 6

Čopis: Zagreb 11., poštni predp.

SLOVENSKE KNJIGE

stare in nove, časopise vseh vrst kupi Hinko Sevar, Ljubljana, nasproti St. Jakobske šole. 9285—3

Stanovanje

s štedilnikom oddamo na Tržaški cesti. Vprašati Klavniška ul. 5. 9274—5

DVO SOBNO STANOVANJE
sončno, oddam mirni str. brez otrok. Principova ul. 9276—1

STANOVANJE
soba in kuhinja, oddam takoj ali pozneje. Vprašati v R. pohu (Wienergraben) št. 18. 9278—1

Soba odda

Odda se **OPREMLJENA SOBA** boljši osebi. Ob železnici št. 9083-7

OPREMLJENO SOBO
s kopalnico oddam. Glav. trg 24-I, desno. 9204—1

DVA SOLIDNA GOSPODA
se sprejemata na hrano in stanovanje. Mlinska 35. 9276—1

Službo dobi

KUHARICO
prvovrstno za kuhanje in pravljanje jedi z dolgoletnim spričevali iščem. Gosna v. Ilunkar, Turniš, pošta Ptuj. 9001—1

PRODAJALKA
vešča suhomesnate in delikatesne stroke, se sprejme v k. Poudbe na upravo »Večernika« pod »Spodnja«. 9271—2

RASNAŠALEC KRUKU
se takoj sprejme v delo. Pekarna Limbus. 9272—1

URARSKEGA POMOČNIKA
potrebujem. Albert Ecarins, urar in optik, Maribor, Slomškova trg 5. 9280—1

ZASTOPNIKA
s fiksumom in provizijo za prodajo brezkonkurenčnega artikla za čiščenje oblačil za takoj. Ponudbe pošljišifro »Dober zasluzek« na upravo »Večernika«. 9283—1

SEST PIVOVARSKIH SO-

DARJEV
se sprejme, mlajše in neobn. njene. Naslov se izve na Javni borzi dela, Maribor. 9284—1

MIZARSKEGA POMOČNIKA
takoj sprejemem. »Erika«, Fr. Čišanska 12. 9285—1

Službo išče

MESTO LIKARICE
privatno ali v čistilnici iščem. Naslov v upravi »Večernika«. 9286—1

V najem

MESARIJO
oddam takoj in stanovanje oddam na prometnem kraju. Naslov v upravi »Večernika«. 9281—1